

פטרון מערכת דעה:

נתנדב לע"נ הרה"ח זאב ב"ר משה ע"ה
וז' האה"ח מרת פעריל ב"ר טובי' ע"ה

דעה

דעה
אליק אביך
ועבדהו

גליון מיוחד לבחורי חמד • ערוכים מתוך משנתו של כ"ק מרן רבינו שליט"א

גליון רנב - פרשת ויצא - שנת תשפ"ו

מסילת ישרים

שיעורי השקפה ומוסר בדרך החסידות

זכור

ימות עולם:

די לאנגע היסטאריע פון
כלל ישראל - א פאלק מיט
גרויסע 'מדרגות'

עמוד ה

פרשת ויצא

משנת החסידות

ביאורים ויסודות מורחבים בתורת מרן הבעש"ט ותלמידיו זיע"א

• בתוך המאמר:

- שתי משמעויות במהות מדת ה'אמת'
- למה מכונה סודות התורה בשם 'דרך האמת'?
- מדוע זכה יעקב אבינו לפגוש את מקום המקדש רק בברחו מפני עשו?
- באיזה זמן עסק דוד למצוא את מקום בית הבחירה?
- הליכת יעקב אבינו ל'בני קדם' היא לעומת 'ארץ הקדם' של בני הפלגשים
- איך אפשר להבחין בין דבקות אמיתית לבין התדבקות בכוחות הטומאה?

אמת מארץ תצמח:

האמת של הקדושה נמשכת מראש המדרגות עד סופן

א.

'תתן אמת ליעקב' - 'אמת' היא מדה אלוקית

בריחת יעקב מעשו ופגיעתו במקום המקדש

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֶרְנֶה, וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וְגו' (כח, י-יא). התורה מספרת כאן הליכת יעקב אבינו לפדן ארם בברחו מפני עשו אחיו שהתנחם עליו להרגו, ובאם הדרך פגע במקום המקדש, וילן שם כי בא השמש, ובחלומו ראה את המראה הגדול של 'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו', וה' ניצב עליו לשמרו בדרך, ולהבטיח אותו להיות עמו בכל אשר ילך, ולהציל אותו מכל רודפיו המבקשים את נפשו.

'אמת': בחי' אלקות הנבדלת מעולם הגשמי

הנה יעקב אבינו הוא מרכבה למדת האמת, וכדכתיב (מכה ז, כ) 'תתן אמת ליעקב'. והנה מדת ה'אמת' במקורה - עניינה מציאות אלקות, מציאות רוחנית הנעלית מן העולם הגשמי. והטעם, כי הרי 'אמת' היא חותמו של הקב"ה (שבת נה), ו'חותם' היינו דבר כזה המיוחד לבעל החותם בלבד, ואין לאחר בלתו, כי רק בזה מוכיח החתימה כי הדבר שייך אליו בלבד. ומעתה, אם חותמו של הקב"ה הוא 'אמת', הרי שמדת האמת היא ענין אלוקי, ושייך להש"ת בלבד. וכמו שביאר הרמב"ם ז"ל (פ"א הל' יסודות ה"ג-ד) בפסוק (ירמיה י, י) 'וה' אלקים אמת' - שהוא ית' לבדו האמת ואין לאחר אמת כאמיתותו, עיי"ש.

פירוש תיבת 'אמת': שורש מהות כל דבר

ועומק הענין הוא, כי עומק פירושו של 'אמת' הוא: שורש מהות כל דבר, וכדרך שמצינו בדברי הראשונים (הרמב"ן בפירושו ע"ה"ו ועוד), שמכנים את סודות התורה בשם 'דרך האמת', ואין זה לומר שהפירוש הפשוט שבתורה אינו אמיתי ח"ו, אלא שכוונתם ז"ל היא, שפירוש הסוד והפנימי הוא שורשי יותר, כי חלק זה שבתורה מפרש את הענין כפי שהוא בשורשו, ועל כן הוא 'דרך האמת', כי אמיתות כל מציאות היא - כפי שהיא למעלה במקורה.

הקב"ה הוא המקור וה'אמת' של הבריאה

ומאחר שפירוש תיבת 'אמת' הוא: שורש כל דבר, מעתה כיון שהמקור האמיתי לכל אשר בעולם - הוא הקב"ה בלבד, וכדברי הרמב"ם שם (ה"א) ש'כל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמיתות הימצאו', נמצא ש'אמת' האמיתית שבעולם אינה אלא בהש"ת בלבד, ואין שם מציאות אמת מלבדו כמותו. [וגם מה שנתבאר שיעקב אבינו מדתו מדת אמת, אין זה אלא בבחי' 'תתן אמת ליעקב', כלומר, שהקב"ה נותן ומשפיע אליו את מדת האמת בדרך מתנה, ובאופן שהוא ממשך מאלקותו לבני אדם. כי כאמור, לו ית' בלבד שייכת מדה זו, ואכהמל"ב].

אמת היא מציאות נבדלת ורוחנית

עכ"פ נמצא שמדת האמת בשורשה היא מציאות מופשטת ורוחנית, בחי' אלקות, שלמעלה מעלה מהעולם הזה הגשמי והשפל. [אך מאידך יש במשמעות 'אמת' גם פשוטות האמת - לעומת השקר, וזה כפי שרוב העולם מפרשים את מדה זו, שהכוונה לפשט הפשוט, וזהו מדרגת אמת שבבחי' 'אמת מארץ תצמח' (תהלים פה, יב), ויתבאר להלן בעו"ה].

ב.

רדיפת עשו את יעקב - האמת הנרדפת מפני השקר

עולם הזה סותר לגמרי את האמת

ומעתה, מאחר שהאמת היא מציאות נעלית ביותר, נמצא שהעולם הזה, שהוא עולם גשמי וחומרי, הוא ההיפך הגמור למדת האמת, והאמת נרדפת ביותר בעולם הגשמי, עד שלכאורה לא שייך אליה שתשכון בתוככי העלמא דשיקרא הסותר את מהותה לגמרי, עד שצריך להתייגע הרבה כדי למצוא את האמת בעולם הזה.

הנרדף בעולם הזה - מפני שהוא חשוב יותר מעולם הגשמי

והרי זה דומה למה שביאר המהר"ל זי"ע (נצח ישראל פט"ו) בעומק טעם הכתוב (קהלת ג, טו) 'והאלקים יבקש את נרדף', וז"ל: 'כי כל דבר שהוא בעולם הזה שהוא עולם גשמי אין לו שייכות אל הנבדל מן הגשמי, מפני שחלקו בעולם

סיכום ותמצית:

א. 'אמת' פירושה מקור ושורש כל דבר, ועל כן היא מדה אלוקי כיון שהקב"ה הוא מקור כל הנבראים.

ב. עולם הגשמי סותר את האמת האלוהית, והאמת נרדפת בו ביותר, כענין שביאר המהר"ל במה שהשי"ת מבקש את הנדרף כיון שיש לו רדיפות מוכח שהוא למעלה ממדרגת העולם, ושייך לחלק ה'. ולכן נדרף יעקב אבינו - מדת האמת- מעשו ה'שוא שבראתי בעולמי'.

ג. השי"ת ממציא מקום לנדרף שאין לו מקום בעוה"ז. ויפגע במקום' כענין 'ושמתי לך מקום' של הרוצח הנדרף. מקום המקדש מקושר לשמים, ועל כן הוא המקום ליעקב אבינו, וזכה למצאו רק ע"י הרדיפה מעשו. ויפגע' בדרך פתאום, כיון שצריך יגיעה רבה למצוא את האמת. וכן דוד יגע ומצא את בית הבחירה בברחו מפני שאול. וגם בית המקדש עצמו נדרף מאוד מפני החיצונים. וילך ארצה בני קדם' - שמעתה יכול להידבק במדת האמת.

הגשמי בלבד, ואין דבר אחד שייך לשני דברים שהם מחולקים, כי העולם הזה הגשמי מחולק ונבדל מן העולם הבלתי גשמי. ולפיכך זה **שהוא נדרף בעולם הזה, מוכח שאין לו מדרגה חשובה בעולם הזה הגשמי**, שאם היה לו מדרגה חשובה בעולם הזה הגשמי - לא היה אחר רודפו לכנוס לתוך גבולו, מאחר שמיחד אליו העולם הגשמי. ומאחר שאין מיוחד אליו העולם הגשמי, הוא שייך אל השי"ת ביותר, שהוא ית' נבדל מן עולם הזה הגשמי, עכ"ל.

מבואר בדברי ז"ל, כי כל הנדרפים בעולם הזה הוא מצד שצעים מהותם היא נעלית ביותר ממדרגת העולם, עד שאין להם מקום בעולם הזה הגשמי, ואי אפשר להם להתיישב בקביעות בזה העולם, ולכן רודפים אותם בני אדם כדי ליקח את מקומם, 'ואלקים' - הנבדל מן עולם הזה הגשמי - הוא 'מבקש את הנדרף'. והיינו ממש כענין שאמרנו לגבי מדת האמת, כי מצד היותה מציאות נבדלת ואלוהית, ושייך להשי"ת בלבד, לכן אין לה מקום כל כך בזה העולם, והיא נרדפת בו ביותר, עד שצריך השתדלות יתרה להכיר בה ולעמוד על עניינה.

רדיפת עשו את יעקב - כמו האמת הנרדפת בעולם הזה

וע"פ הדברים האלה יובן היטב טעם רדיפת עשו אחר יעקב אחיו, ובקשתו לטרדו מן העולם ח"ו. **כי הרי עשו - בחי' שוא שבראתי בעולמי'** (בר"ר פס"ג, ח) - **הלא הוא מקור השקר**, ואשר לפיכך לקח לחלקו את העולם הזה (תנבא"ז פ"ט), שהוא עלמא דשיקרא. וכמו כן אמר על עצמו 'הנה אנכי הולך למות' (לעיל כה, לב), כלומר שסופו להיבטל, וכענין מדת השקר שאינה קיימת, וכטעם 'שיקרא לא קאי' (שבת קד.) - היפך האמת ש'קושטא קאי' (שם). וכן כתיב ביה 'וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו' (להלן לו, ו), הרומז למה שהלך לבחי' ארץ, להשתדל אחר ארציות וחומריות, היפך האמת שהיא מציאות נעלית ונבדלת כנ"ל.

ומצד היות עשו מקור השקר המשתניף לעולם הזה, רדף הוא את יעקב אחיו המרכבה למדת האמת. כי כאמור, האמת נרדפת ביותר בזה העולם, ואין לה מקום נרחב להתיישב בו. ועל כן הוצרך יעקב לברוח שדה ארם מפני עשו, ולא מצא מנוח לכך רגליו (ראה שם במהר"ל שאכן סמך לכאן את ענין חלוקת יעקב ועשו בשני העולמות, עיי"ש).

ג.

ע"י הרדיפות זוכים להגיע למקום המקדש

השי"ת ממציא מקום לנדרף

אמנם כפי שהבאנו לעיל את הפסוק 'והאלקים יבקש את הנדרף', לומר שכל מי שהינו נדרף מפני אחרים, הרי הוא שייך לנחלת ה', עד שהקב"ה בעצמו מבקש אותו וגואלו מיד חזק ממנו, ולא עוד, **אלא שמאחר שאינו יכול להתקיים בזה העולם, ואין מוצא לעצמו מקום מנוחה בעולם הזה, לכן ממציא לו השי"ת - 'מקומו של עולם'** (בר"ר בפרשתן סח, ט) - **מקום נעלה מכך**, וכמו שיבואר.

'ושמתי לך מקום' - לרוצח הנדרף ע"י גואל הדם

זהו כמו שמצינו בתורה לגבי מכה נפש בשגגה, הנדרף ע"י גואל הדם, וכדכתיב (דברים יט, י) 'פן ירדוף גואל הדם אחרי הרוצח כי יחם לבבו' וגו', ונמצא שאין לו מקום כלל בעולם, הנה מזמין לו השי"ת בעצמו מקום, וכמ"ש (שמות כא, יג) 'ואשר לא צדה וגו' **ושמתי לך מקום** אשר ינוס שמה', שהוא ערי הלזים שהובדלו להיות ערי מקלט לנוס שמה כל רוצח בבלי דעת. הרי שהנדרף ע"י אחרים, מכין לו השי"ת מקום להסתיר בו ולחסות שם בצל כנפיו ית'.

'ויפגע במקום' כענין 'ושמתי לך מקום'

והכי נמי בדידן, בהיות יעקב אבינו - מדת האמת - נדרף מפני עשו אחיו, ולא מצא לעצמו מקום לישב שם בשלוה, הזמין לו השי"ת מקום נעלה ביותר, והוא שנאמר '**ויפגע במקום**', כלומר שהמציא לו הקב"ה 'מקום', וכטעם 'ושמתי לך מקום', שהוא המקום הניתן לאלו שאין להם מקום בזה העולם.

בית המקדש הוא מקום המקושר לעולם העליון

ומקום זה שפגע בו יעקב אבינו בלכתו לחרן הוא מקום המקדש, ואשר מקום זה הוא רם ונשא מאוד, ואע"פ שהוא עומד בעולם הזה, הרי הוא מקושר לעולם העליון, וכמו שהביא רש"י בפסוק (י"ז) 'וזה שער השמים' את דברי המדרש (בר"ר סט, ז) 'שבית המקדש של מעלה מכון כנגד בית המקדש של מטה'. ונמצא שמקום זה הוא **מקום רוחני ושמיימי, וזהו השער בעולם הזה הגשמי שעל ידו אפשר להתעלות לשמים**. ומקום זה הוכן ליעקב אבינו - מדת האמת - שאין מוצא מקום בעלמא דשיקרא, כי בו מתקשרים לעולם העליון, ודבקים במקור הרוחניות^(א).

מכח רדיפת עשו יכל יעקב למצוא את מקום המקדש

ואכן לא היה הדבר פשוט כל כך שיתגלה מקום קדוש כזה כאן בעולם השפל, ואשר על כך נאמר בו '**ויפגע במקום**', לשון פגיעה ופגישת פתאומית, להורות על החידוש שיש בדבר, למצוא מקום זה בעולם הגשמי. ולא זכה יעקב אבינו למראה זה אלא בעת היותו נדרף מפני עשו, שמכח רדיפת השקר אחר האמת, עולם החומרי לעומת מציאות אלוהית ורוחנית, זכה יעקב לגלות את מקום בית המקדש - מקור הקדושה העליונה - הקיים גם בעולם הזה.

דוד המלך מצא את מקום המקדש בעת בריחתו משאול

וכענין הזה מצינו גם לגבי דוד המלך, שגם הוא השתייך למדרגה שלמעלה מעולם הזה, בבחי' 'שמו של משיח שקדמה לעולם' (פסחים נד.), ולפיכך היה לו הרבה רדיפות בעולם הזה, עד שכמעט רוב ימיו היה הוא נדרף מאחרים. ומבואר בחז"ל **שבעת בריחתו משאול המלך, באותה שעה עצמה עסק דוד למצוא את מקום המקדש**. וכדאמרינן בגמ' (זבחים נד:) בפסוק (ש"א יט, יח-יט) 'וילך דוד ושמואל וישבו בנזירות ברמה' - הנאמר בעת שברח דוד לשמואל להימלט על נפשו, 'וכי מה ענין נזירות אצל רמה. אלא שהיו יושבין ברמה ועוסקין בניו של עולם', ופרש"י: 'נזיו של עולם' - 'למצוא מקום לבית הבחירה'.

ואכן בא לו כן ע"י יגיעה רבה והתאמצות יתרה, וכדכתיב ביה (תהלים קלב, א-ה; וזבחים שם) 'זכור ה' לדוד את כל ענותו, אשר נשבע לה' וגו', אם אבוא באוהל ביתי אם אעלה על ערש יצועי, אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה, **עד אמצא מקום לה'**, משכנות לאביר יעקב'. והיינו שחידוש גדול יש בכך שאפשר למצוא מקום לבית המקדש בזה העולם, כיון שבית זה הינו מופשט מהאי עלמא, שהוא מקום רוחני ושמיימי, ובפשטות אין לו מקום בזה העולם. אלא שבעת שהאדם הוא נדרף, וזה בהיותו שייך למדרגה שלמעלה מהעולם הגשמי, אזי ממציא לו הקב"ה מקום נעלה וגבוה, בבחי' 'ושמתי לך מקום'.

בית המקדש עצמו נדרף בעולם הזה

ולא עוד, **אלא שמקום המקדש גופיה, מצד היות מדרגתו גבוהה ורוממה**, היה ג"כ נדרף **עד מאוד מפני באי העולם הגשמי**. וכנודע מה שביאר הרמב"ן ז"ל בפר' תולדות (לעיל כו, ט) בטעם הדבר שהאריך הכתוב בענין בארות יצחק, כי בארות הללו רומזים לבתי המקדש שיעשו בניו של יצחק, ולפיכך בשני בארות הראשונות היה לו עסק וריב עם גויי הארץ, וקרא להם 'עשק' ו'שטנה', וזה לרמז על שני בתי המקדש הראשונים שהתעשקו עמנו האומות ועשו אתנו כמה מחלוקות וכמה מלחמות עד שהחריבוהו. ורק השלישי קרא לו 'רחובות', לרמז על הבית העתידי שיבנה במהרה בימינו, שהוא יעשה בלא ריב ומצה, עיי"ש.

הרי שהבית המקדש עצמו הוא נדרף בזה העולם, והס"א וכל הקליפה עוסקים כסדר לעכב הדרך בעד בניינו. כי כאמור כל עצם מדרגתו היא למעלה ממדרגת העולם הגשמי, ואשר לפיכך נטפל השטן ביותר לעומתו ולהחריבו, עד שאכן בסוף גרם הוא את שני החורבנות, כי אכן בפשטות אין לו מקום להתקיים בעולם הזה. וכבר בתחלת עמידתו ראה השי"ת שהבית זה עלול להיחרב, וכדאיתא בזוה"ק (ח"א סא:) 'תא חזי, מן יומא דאתבני בי מקדשא הוה קוב"ה מסתכל ביה, וחביב עליה סגי, והוה דחיל עלייהו דישאל דיחטון ויחרב בי מקדשא'. כי מאחר שמקום זה הוא נעלה ביותר, ושייך ביותר לעולם הרוחני, לכך הוא נדרף בעולם הגשמי, וקשה לו להאריך ימים עליו.

'וילך ארצה בני קדם' - בחי' מדת האמת

הדרן לדידן, שנתבאר כי מה שזכה יעקב אבינו להיפגע במקום המקדש, הוא מפאת היותו נדרף בזה העולם, כיון שמדת האמת היא מדה אלוהית שמדרגתה למעלה מעולם הגשמי. ומטעם 'ושמתי לך מקום' הזמין לו השי"ת את מקום המקדש, שאינו כי אם בית אלקים ושער השמים, ושם שייך להידבק בדבק אמת עם הקב"ה.

ועל כן אחר שמצא יעקב אבינו את מקום המקדש כתיב ביה (כט, א) 'וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם'. דהנה 'קדם' הוא צד מזרח, המכוון כנגד מדת האמת, מידתו של יעקב אבינו, כי כן כתב האריז"ל בכוונת הנענועים (שעה"כ סוכה ה), שצד מזרח הוא כנגד מדת התפארת - שהיא מדת האמת ליעקב.

אמת היא 'קדמה לעולם', כמו הנשמה

עוד נרמז במה שנקרא צד זה בשם 'קדם', שמורה על בחי' 'קדמה לעולם', וכענין שאמרו ז"ל במדרש (בר"ר ת, א) בפסוק (תהלים קלט, ה) 'אחור וקדם צרתני', 'אחור' למעשה יום האחרון וקדם' למעשה יום הראשון, כי 'קדם' מרמז על הנשמה שנבראה קודם מעשה בראשית, ו'אחור' הוא הגוף שנברא אחרון למעשה בראשית. ונמצא ש'קדם' מורה על הנשמה, שהיא מציאות רוחנית ואלוהית, בחי' קדמה לעולם. וכמו כן היא עצם מהותה של מדת האמת, שהיא בבחי' קדמה לעולם, למעלה מהעולם הזה.

א. ועל כן היו ערי מקלט ערי הלויים, וכמו כן גלות הרוצח תלוי בכהן גדול, וכמו שמבואר בפסוק (במדבר לה, כה) כי עליו לשבת שם עד מות הכהן הגדול. כי שבת לוי בכלל, והכהן גדול בפרט, הינם בני בית המקדש, והם עובדים את העבודה בבית המקדש, שהוא המקום של האמת האלוהית הנבדלת מהעולם, ולפיכך ממשכינם הם תיקון אל הרוצח.

וכוונת הכתוב לומר, שאחר שפגע יעקב אבינו את מקום המקדש, מעתה כבר היה ביכולתו להתקשר היטב במדת האמת גם בהיותו בזה העולם, כי מצא מין את מינו, עד שמכח זה 'יילך ארצה בני קדם'^(א).

ד.

'בני קדם' שבקליפה - דבקות בשמות הטומאה

הסט"א מדמה עצמה למדת האמת של הקב"ה

והנה נודע שכנגד כל מעלה ומדרגה שישנה בצד הקדושה, יש לעומתה קליפה העומדת כנגדה להתדמות אליה באותו דבר עצמו, בבחי' 'גם את זה לעומת זה עשה האלקים' (קהלת ז, יד), והיא משתדלת לחקות את הקדושה במכוון למה שהיא עושה.

והכי נמי בדין, שנתבאר שמדת האמת שבקדושה היא מציאות נעלית, רוחנית ושמיימית, למעלה מהעולם הגשמי והשפל, הנה הסט"א רוצה לדמות עצמה אל הקדושה, וברצונה להראות שכאילו גם לה יש שייכות למציאויות נבדלות ורוחניות המופשטות מהעולם הזה, וגם היא יש לה קשר ודבקות בעליונים.

'ארץ קדם' - לעומת מדת קדם דקדושה

כי לעומת בחי' 'קדם' שבקדושה שאמרנו, הרמוזת למדת האמת האלוהי של הקב"ה, מציאות רוחנית של נשמה, ישנה גם 'קדם' של הסט"א, שהוא העסק וההתדבקות בעניינים נבדלים ורוחניים המופשטים מזה העולם - אך של צד הטומאה והחיצוניים, וכענין שכתוב (לעיל כה, ו) 'ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות, וישלחם מעל יצחק בנו בעורגו חי קדמה אל ארץ קדם', ופירשו חז"ל (סנהדרין צא. הובא ברש"י) שמסר להם שם טומאה. והיינו שאנשי 'בני קדם', הרומז על מדת ה'נשמה' שקדמה לעולם כנ"ל, עסקו ג"כ תמיד בעניינים רוחניים ונעלמים, וכמדת הנשמה הרוחנית, אלא שעסקם זה היה בכוחות הטומאה וכדומה, שאין להם שייכות להשי"ת ולצד הקדושה. ועל כן כשמסר אברהם אבינו את שמות טומאה לבני הפילגשים, שלחם קדמה אל ארץ קדם, שהוא המקום שעוסקים בזה (ראה בגליון פ"ר וצא דאשקד).

והיינו נמי מאי דכתיב ביה בבלעם (במדבר כג, ז) 'מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם, לכה ארה לי יעקב ולכה זועמה ישראל'. כי מה שבא בלעם מ'הררי קדם', הוא מטעם ששם עסקו בהתדבקות רוחניות ונבדלות ובשמות הטומאה, ולכן סבר שגם הוא עומד בבחי' קדם, עד שמכח זה יוכל לעמוד כנגד בחי' האמת של כלל ישראל.

'קדם' של הקליפה הוא היפך האמת

אולם לאמיתו של דבר, 'קדם' זה של הסט"א אין לו שייכות כלל למדת האמת, וכל עצמו אינו אלא שקר וכזב. והמבחן בין מדת האמת של הקדושה - לבין זו של הסט"א הרוצה להתדמות אליה, הוא בזה שהאמת שבצד הקדושה יורדת עד העולם הפשט, שהוא האמת הפשוט, משא"כ הטומאה אינה אלא התדבקות בעליונים בלבד, וכמו שיבאר.

ה.

האמת שבצד הקדושה יורדת עד עולם הפשט

משמעות נוספת ב'אמת': אחיזה אמיתית בדבר - פירוש הפשוט

ביאור הדברים, כי הנה לצד האמור בכל דברינו עד הנה ש'אמת' פירושה: מציאות רוחנית ושמיימית, בחי' אלקות שלמעלה מעולם הזה, אמנם באמת משמעות נוספת יש במדת ה'אמת', והיא: **הפירוש הפשוט שבכל דבר** - לעומת השקר.

והטעם שפשטות כל דבר נקרא גם כן בשם 'אמת', הוא מצד שאחיות האדם בו היא באמת, והיינו כי אכן הפירוש הפשוט אינו הפירוש העיקרי, ואינו שלימות האמת, אך מאידך האחיזה בו היא באמת, כי אין מקום לאדם לרמות את עצמו ולדמה את עצמו במה שאינו, - וזה לעומת דברים נבדלים, שאין להם שייכות לפשט, שבהם יש מקום לפנות עצמו, וכדלהלן.

'א-מ-ת' - מראשית עד אחרית

ונמצא ש'אמת' יש בה שתי משמעויות: א. מציאות כל דבר כפי שהוא בשורשו, בחי' אמת אלוהי, והוא ה'אמת' שמצד עצם הדבר, שאמיתות מציאותו היא כפי

שהוא במקורו למעלה וכן"ל. ב. 'פשטות הדבר', הנכלל ג"כ בגדר אמת, וזה מצד אחיות האדם בו כאמור.

ושתי בחינות 'אמת' אלו נרמזות בתיבת 'אמת' עצמה, שהיא א' - ראשית כל האותיות, ומ' שבאמצען, ות' שבסופן, ולרמז בא ששורש האמת הוא באות א' המורה על אלוהו של עולם, וזוהי האמת המופשטת שלמעלה מן העולם הגשמי, ואמת זו יורדת עד למטה, עד עולם הפשט, בבחי' אות ת'. [נרמז יש לדבר, עפ"י דברי הארז"ל (שעה"כ ר"ה דרוש ט') ש'ת' הוא מספר 'פשוטה', והרי זה מורה על האמת הפשוטה]. ועל כך נמי נאמר כאן ביעקב אבינו (פסוק י"ד) 'ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה', והיינו נחלה בלי מצרים (שבת קיח), להורות על התפשטות מדת האמת עד הסוף בלי גבול.

'ישראל' - שורש האמת, 'יעקב' - האמת שבסוף

וכנגד שני חלקי 'אמת' הללו הם ג"כ שני שמותיו של יעקב אבינו; **יעקב וישראל**. 'ישראל' - אותיות 'ל-ראש', מורה על מקור מדת האמת כמו שהיא למעלה, בבחי' ראש, ומאידך 'יעקב' - אתון 'ע-קב', רומז על חלק האמת היורד עד העקב.

ה'אמת' היא בבחי' 'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה'

ודבר זה נרמז גם כן במראה הסולם שראה יעקב בחלומו, 'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה', וזה מרמז על מדת האמת של יעקב, שאכן מצד אחד הוא בבחי' 'ראשו המגיע השמימה', מציאות אלוהי, אך בד בבד היא ג"כ 'סולם מוצב ארצה', שהוא האמת הפשוט המתגלה כאן למטה, בבחי' 'אמת מארץ תצמח'.

ה'אמת' של הקדושה יורדת עד עולם הפשט

והנה בענין שני חלקים אלו הנכללים בגדר האמת, נעשה ההבחנה בין האמת שבצד הקדושה - שהוא אכן 'אמת', לבין זו של הסט"א והקליפה - שכל כולה שקר והבל. כי ה'אמת' של הקדושה, על אף היות שורש מדרגתה למעלה למעלה בעולמות העליונים, בכל זאת היא יורדת עד לעולם הפשט, והיינו שכל דבר אמיתי שבקדושה יכול להתלבש בלבוש גשמי שבעולם הזה. ומדה זו, שהיא הקשר בין אחרית לראשית, מוכיח על אמיתת דבר זה באמת, ושהוא שייך לצד הקדושה, כי אכן כל דבר שבעולם נברא באופן 'נעוץ סופן בתחילתו', בבחי' סוף מעשה (-עולם הפשט) במחשבה תחלה (-קדמה לעולם), חיבור גוף ונשמה.

הדבקות בכוחות הנבדלים של הסט"א הוא דמיונות

אולם שונה מכך היא האמת המדומה של הקליפה, 'בני קדם' של הסט"א, כי ה'אמת' שלהם היא רק הדבקות בעליונים, ואין לה לבוש בעולם הגשמי, והרי זה הוכחה על האפסות שבה. והטעם, כי בעלי נפש אלו שאין לדבקותם והשגתם התלבשות כאן למטה, יכולים להיות גם בעלי דמיונות, שאין להם באמת שייכות לבחי' אלקות. כי הרי נודע שכל נשמה יש לה לבוש חיצוני, הנקרא 'צלם', והוא כח הדמיון המלביש את הנפש הרוחנית. וכך זה הוא ממוצע בין הנשמה והגוף. ואכן ישנם דמיונות אמיתיים המקושרים אל הנשמה, אמנם מאידך יש גם דמיונות שוא שאין להם שייכות כלל אל הנשמה, והינם באים מן הגוף שנתעלה לעולם הדמיון, עולם הנבדל, ושם עולים לו דמיונות גופניים, ואין לזה קשר כלל להשגת אלקות של הנשמה.

ובכך בא ההבדל בין האמת דקדושה לבין עניינים של בני קדם. כי אם אין יכולים להוריד את ההשגות האלקות למטה, ולהלביש אותן בלבושי עולם התחתון, הרי זה מורה על שהינם דמיונות ושקר שאין להם רגלים (ע"פ שבת קד.), כי אמיתת האלקות הוא בבחי' בריח התיכון המכריח מן הקצה אל הקצה, שהולך מריש כל דרגין עד סופן כנ"ל.

האמת של כלל ישראל היא בבחי' 'יעקב' ו'ישראל' - ולכן אי אפשר לבטלה

וזהו הנרמז בדברי בלעם הנ"ל, כאשר ביקש לדמות עצמו למדרגת האמת של בני ישראל, בהיותו מבני קדם, אמר 'מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם, לכה ארה לי יעקב ולכה זועמה ישראל'. הזכיר כאן שני שמות 'יעקב' ו'ישראל', לפרש הטעם לכך שלא עלה בידו להתדמות לבני ישראל - ועל ידי כן לשלוט עליהם ח"ו. ועל כך אמר כי ה'אמת' של כלל ישראל היא מצד שתי בחינות; יעקב וישראל, ראש וסוף, והרי האמת הזאת יש לה יסודות חזקים, שאין ביד הסט"א לחקותה ולבטלה, וממילא 'מה אקוב לא קבה א-ל מה אזעום לא זעם ה', כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו, הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב' (שם פסוקים ט-ט).

'וישא יעקב רגליו' - הרמת הרגלים לבני קדם'

וזהו שאמר כאן הכתוב 'וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם', נרמז בזה, כי הליכתו לבני קדם - בחי' האמת כנ"ל, היתה עם רגליו, כטעם 'סולם מוצב ארצה', והיינו שהאמת של 'בני קדם' התפשטה עד למקום הרגלים, לעולם הפשט, ואדרבה, 'וישא יעקב רגליו' כלומר, שנשא והרים את רגליו עד למקום הראש - בחי' קדמה לעולם, וזו היתה הליכתו בקדושה בדרך האמת.

ב. וכן מצינו שערי מקלט הם בצד מזרח, וכדכתיב (דברים יז, מא-מב) 'אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרחה שמש, לנוס שמה רוצח וגו', וכן קין שנתחייב גלות על שהרג את הבל אחיו כתיב ביה (בראשית ד, טז) 'וישב בארץ נוד קדמת עדן', וכתב שם רש"י ש'מצינו שרור מזרחית קולטת בכל מקום את הרוצחים שנאמר אז יבדיל משה וגו' מזרחה שמש'. ויש להאריך בכל זה וא"כ.

א.

יעקב אבינו יצא לחרן עם שלימות הטוב והחיים

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח, י).

איתא בספח"ק ברית כהונת עולם (מאמר תרי"ג פרק ו) על הפסוק "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה' אלקינו לטוב לנו כל הימים לחיותנו כהיום הזה" (דברים ו, כד), שיש שני בחינות יסודיות בתכלית הבריאה, והם ענין ה'טוב' וה'חיים', ואכמ"ל. והפסוק אומר כי הקב"ה נתן את תרי"ג המצוות לכלל ישראל כדי שיוזכו על ידם לבחי' הטוב ובחי' החיים, ולכן 'טוב' פעמים 'טוב' (רפ"ט) יחד עם 'חי' פעמים 'חי' (שפ"ד) עולים כמנין תרי"ג.

ובענין זה יש לרמוז גם כאן, כי 'ויצא יעקב' הוא בגי' 'טוב' פעמים 'טוב', ואילו 'וילך חרנה' בלא ה"א [אשר אינה מגוף התיבה אלא באה לשמט] הוא בגי' 'חי' פעמים 'חי', יחד שניהם כמנין תרי"ג. ונמצא כי יעקב אבינו הלך לחרן עם בחינות כל התרי"ג מצוות, ולכן שלח אחר כך לומר לעשו "עם לבן גרתי" (כ"ה) ופירשו חז"ל דהיינו 'ותרי"ג מצוות שמרת' (רש"י שם).

והנה בחינת 'חיים' גדול יותר מבחי' 'טוב', כמו שהארנו במקו"א. ולפי זה יש לבאר למה בחי' 'טוב' מרומז דוקא בתיבות 'ויצא יעקב', ובחי' 'חיים' בתיבות 'וילך חרנה'. ויש לומר כי 'ויצא יעקב' עולה על 'ציאתו מבית יצחק אבינו, אשר שם בבית אביו לא היו לו מפריעים בעבודתו, ולכן הגיע רק אל בחי' 'טוב'. אבל אחר שיצא לחרן, אשר שם היה צריך לשבר קלי' קשות ולהיחלם כנגד לבן הארמי, או דוקא נתעלה לבחי' 'חיים' הנעלית יותר.

ב.

המתקת דיני 'חרן' על ידי יעקב אבינו

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח, י).

איתא באר"ה"ק (שעה"פ ויצא) כי 'חרן' הוא בגי' ג' פעמים שם 'אלקי'ם, כנגד התגברות הדינים בג' בחינות [כנגד ג' המוחין חכמה בינה ודעת, ואכמ"ל]. והוא ענין דיני הגרין, כי 'גרין' הוא בגי' ג' פעמים 'אלקי'ם ע"ה. ובכן יש לרמוז כאן על עסק המתקת הדינים, אשר יעקב אבינו עסק בזה בצאתו ל'חרן'.

ויש לומר בזה, על פי מה שמצינו בענין חמץ ומוצה, אשר 'חמץ' מורה על היצר הרע וכלל ענין הרע, וצריכים להפכו ל'מוצה' המורה על הקדושה והטוב. וכל ההבדל בין 'חמץ' ל'מוצה' הוא בין האותיות 'חי' ו'ת' ו'א', אשר על ידי המצה עושים את האות 'חי' לאות ה'א'. והיינו כי אות 'חי' יש לה שייכות ל'חטא' (וזה"ק ח"א ג), כענין הכתוב בזה האות "חטא חטאה ירושלים" (איכה א, ח). ואילו אות ה'א' יש לה שייכות לצד הקדושה, שהרי היא אות מושם הוי"ו, ולכן בה נברא העולם (ב"ר כ"ב, ג). והיא מורה גם על תיקון ה'חטא', כמו שאמרו חז"ל (משניות כ"ט) שהיא רומזת על הפתח הפתוח לבעלי תשובה.

ולפי זה יש לומר גם בענין הדינים המרומזים ב'חרן', שצריכים להפך את החי'ת של חרן לה"א, ואז יתקן הדבר מ'חרן' ל'חינה', אשר 'חינה' מורה על דבר טוב והמתקה על הדינים. וזה שנאמר כאן "וילך חרנה" נוט' ח' רנה, שהפך את הח' של 'חרן', ועל ידי זה נהיה 'רנה'. ועוד רמז על זה ההמתקה, כי התיבה הראשונה והאחרונה של הפרשה הם 'ויצא' 'מחנינה', העולים ביחד כמנין 'רנה'.

עוד יש לרמוז על ההמתקה של דיני שם אלקי'ם שכתב האר"ה"ק שהוא בא על ידי האותיות הקודמים לאותיות 'אלקי'ם, והוא ענין השם הק' 'אכדט'ם' [כי האות א' אין אות קודמת לה, ולכן אינה נחלפת. והאות מ' הסתומה, נחלפת במ' פתוחה שלפניה]. אשר בזה התעסק יעקב אבינו בסוף פרשתנו בענין ה'אלעד' (לא, טו), כי האותיות לה"י נחלפות לכד"ש שבגי' ג', והשם כולו הוא בגי' 'עד'. ושם זה עה"כ הוא בגי' 'בטחון', ועל ידי זה הבטחון המתקן יעקב אבינו את הדינים. ויש לרמוז על המתקה זו גם בדרכו של יעקב אבינו לחרן שנאמר שם "וילך ארצה בני קדם" (כ"ט, א), כלומר שהלך לחרן עם כוונה של בני קדם, דהיינו להקדים את האותיות של שם אלקי'ם, ועל ידי זה להתמתק את הדינים.

והנה לעומת 'חרן' אשר הוא בגי' ג' פעמים 'אלקי'ם כנ"ל, עומדים ג' פעמים 'אכדט'ם' העולים בגי' 'ברך', דהיינו אשר על ידי ענין

ה'ברכה' ממתקים את דיני 'חרן' [כי ברכה היא היפך הצמצום והדינים]. וזהו שאמר לבן ליעקב אחר שעבד בביתו כל השנים להתמתק את הדינים "חששתי ויברכני ה' בגלגלך" (ל, כז), כלומר שנעשה בחי' ברכה, וזה בא על ידי 'בגלגלך' היינו ענין גל' שהוא ענין המתקת דיני שם אלקי'ם באותיות הקודמים, אשר האותיות המתחלפות עולות בגי' ג'.

ג.

יעקב אבינו השיג את האור שבתוך החושך

ויפגע במקום וילך שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא (כח, יא).

יש לפרש כי כאשר יצא יעקב אבינו מארץ ישראל, היה בזה סימן לבנים על ענין הציצאה אל הגלות. ולכן החשיך עליו הלילה, לרמוז על חושך הגלות. וכאשר התגלה אליו הקב"ה דוקא במצב זה, גילה לו הקב"ה את סוד האור הגנוז בתוך החושך, אשר הוא מהפך את החושך לאור גדול. ולכן באותה שעה תיקן יעקב אבינו את תפלת ערבית, שהיא התפלה הבאה דוקא בזמן החושך. כי התגלה אליו איך הקב"ה מגלה אור מיוחד בתוך החושך, ועל ידי זה אפשר להתפלל אליו ממש.

והנאולה השלימה תבא על ידי מלך המשיח מורעו של דוד המלך, אשר הוא "אבן מאסו הבונים" (תהלים קיח, כב; פסחים קט"ז), לפי שמאסוהו הבונים הם תלמידי החכמים שבדורו, אשר אמרו שהוא אסור לבוא בקהל מחמת יחוסו מננות מואב. אבל לבסוף "היתה לראש פנה", שהוא דוקא נמשח למלך על ישראל, וממנו יהיה מלך המשיח לעתיד לבא. וענין זה הוא חלק מתכלית כל הגלות, כאשר יתגלה האור שבתוך החושך דוקא, ולכן בא גואל ישראל ממקום כזה שהיה "אבן מאסו הבונים", כי הוא בחי' תכלית החושך, ובכל זאת נהפך לאור "היתה לראש פנה".

ויש לומר כי לכן נאמר כאן "ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו", שהשיג יעקב אבינו את הסוד של "אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה". ולכן יש לרמוז עוד, כי מסופי התיבות השמש' ויקח' מאבני' המקום' וישם' מראשותיו' וישכב' במקום' ההוא', וצא"ם התיבות 'משיח ממואב', כי כאן השיג יעקב אבינו את הענין שמלך המשיח בא דווקא ממואב כנ"ל. [ותיבת 'ממואב' הוא בגי' 'מנוכה', אשר בחנוכה מתגלה אורו של מלך המשיח כידוע, והוא גם כן בחי' האור שבתוך החושך, שהרי הוא למשה מעשרה טפחים ובימות החול כידוע]. ואחר שהשיג את זה הענין, נאמר "ויצוק שמן על ראשה", כי אז יסד את 'שמן המשחה' ומשח בו את משיח צדקינו.

ד.

רמזים על יעקב אבינו ורחל ולא במראה הסולם

ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה וגו' (כח, יב).

הסולם הזה היה מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ובכן היה הוא מקשר ביניהם. ואכן 'סולם' בחשבון מ' דמנפצ"ך (העלה ת"ר) הוא בגי' 'ארצה' עם 'השמימה', כי הוא כלל ואיחד את שניהם. והנה מנין זה הוא בגי' 'קשה ורפה' שהוא סוד לאה ורחל שני זיווגיו של יעקב אבינו, אשר הם כנגד 'דינא קשיא' ו'דינא רפא' (שעה"פ ר"ה ג). והן נרמזות גם כן במנין 'סלם' כמו שכתוב, שהוא עולה בגי' ג' פעמים שם 'אדני', כי אשה היא כנגד מדת המלכות שהיא בחי' שם אדני', והיו ליעקב שתי נשים כנגד ב' פעמים אדני'. וגם החילוק בגי' בין 'לאה' ו'רחל', הוא (ר"ה) כמספר 'והנה סולם'.

ויש להוסיף, כי הסולם מורה על זיווגו של יעקב, ונאמר עליו "מלאכי אלקים עולים ויורדים בו", כי 'יעקב' הוא בגי' ג' פעמים 'מלאך', והוא עולה ויורד בזה הסולם. והנה יעקב אבינו נקרא "איש תם ויושב אהלים" (כח, כז), ונאמר בו שני אהלים, והם רומזים על אהל לאה ואהל רחל (ל, לו), ויש לרמוז כי 'עולים ויורדים בו' הוא בגי' 'תם', לרמוז על הפסוק "איש תם ויושב אהלים".

והנה יעקב אבינו נטמן בבית עבר י"ד שנה (פסליה י"ד), וזו היתה ההכנה לאותם י"ד שנים שעבד אחר כך בלאה ורחל. [ויש לומר כי מפני שהדבר נעשה בחסתר, לכן לא נאמר דבר זה בתורה בפירוש, אלא בדרך חסתר]. ויתכן לומר שהרי היה זה בית מדרשם של שם ועבר, והם כנגד לאה ורחל. כי רחל היא עיקר בחי' המלכות, והיא

נקראת 'שם' כידוע (וזה"ק ח"ג רעה). כי עיקר מדת המלכות הוא ענין הגילוי, ו'שם' היינו התגלות, ואכמ"ל. ולאה היא בחי' עולם הבינה, שהוא מכוונה "עבר הנהר" (יהושע כד, ב) כמו שכתוב בזה"ק (ח"ג ש"ט), ולכן 'עבר' הוא כנגד לאה.

ויש להוסיף בזה, כי אחר י"ד שנים אלו הלך יעקב אבינו לחרן, אשר 'חרן' היא בגי' ג' פעמים שם 'אלקי'ם'. ולכן הכין את עצמו בבית מדרשם של שם ועבר שהם בבחי' לאה ורחל כנ"ל, כי 'שם' עבר לאה רחל' הוא בגי' ג' מילואי שם אלקי'ם (אלוף למיד היא י"ד מים - רצ"א, אלוף למיד היה יו"ד מים - רצ"ה, אלוף למיד הי' יו"ד מים - ש"י), ובהו התכוון כנגד דיני 'חרן' להמתקם.

ה.

הרדיפות גורמות לכלל ישראל להתרומם למדרגות נעלות

והנה אנכי עמך וגו' (כח, טו).

כתב רש"י ז"ל: לפי שהיה ירא מעשו ולבן. ויש לרמוז על כך בלשון הפסוק, כי 'אנכי עמך' הוא אכן בגי' ירא'.

ויו"ל בזה כי איתא במדרש (פסקתא רבתי לו) שיעקב אבינו היה דואג על כך שעוד לא נגלה אליו הקב"ה בלשון 'אנכי', כי אל אברהם אבינו ויצחק אבינו אמר דברים בלשון 'אנכי', ולכן אמר לו ה' כעת "והנה אנכי עמך".

ויש לקשר זאת עם מה שכתב רש"י שהקב"ה אמר לו כן לפי שהיה ירא מעשו ולבן. כי הקב"ה גילה ליעקב אבינו בזה, אשר כל מטרות הרדיפות שכלל ישראל סובלים בעולם הזה, הן אותן הרוחניות כענין לבן הארמי, הן הצרות הגשמיות כמועשי עשו הרשע, כולם באות למען מטרה אחת, לרומם ולנשא את כלל ישראל למדרגות נעלות עוד יותר. ולכן דוקא כאשר היה ירא מפני הרדיפות, התגלה לו הקב"ה במילוי נשגב זה של 'אנכי'.

ו.

יעקב אבינו ביקש להשלים את תיקון חטא אדם הראשון

ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי וגו' (כט, כא).

פירש רש"י ז"ל: 'מלאו ימי', שהרי אני בן פ"ד שנה וכו', והלא קל שבקלים אינו אומר כן, אלא להוליד תולדות אמר כך, עכ"ל.

יש לפרש בזה על דרך הרמז, בהקדם דברי האר"ה"ק (לקריאת שמות ד"ה ותר"א) שיעקב אבינו היה בן ק"ל שנה כאשר ירד מצרימה, ואז אמר אל פרעה "ימי שני מגורי שלושים ומאת שנה, מעט ורעים היו ימי שני חיי" וגו' (טו, כז), כי במשך מאה ושלושים שנים אלו סבל יעקב אבינו יסורים, ובהו תיקן את חטאו של אדם הראשון שפגם בהו"ל במשך ק"ל השנים שפירש מרחוק (עירובין יח).

והנה מספר זה של ק"ל, הוא מנין הגי' של שם הוי"ה במילוי מ"ה בדרך אחוריים (ויד, י"ד ח"א, י"ד ח"א וא"י, י"ד ח"א וא"י ח"א), והוא מתחלק לחשבון של מ"ה שהוא השם בעצמו, ועוד פ"ה הנוספות לו בדרך אחוריים הנ"ל. ולפי זה יש לחלק גם במנין ק"ל שנותיו של יעקב אבינו, שהיה חי בהם פ"ה שנים בלי בנים, ומ"ה שנים עם בנים. שהרי בשנת פ"ד לחייו אמר ללבן שהוא מבקש להעמיד תולדות, ובשנה הבאה נולד לו ראובן בכורו [ראשית אונן, היפך מפגמו של אדם הראשון]. הרי שהיה בן פ"ה שנים כאשר נהיה אב לבנים.

ובאין בחינה יש לומר, כי אותם מ"ה שנים שכבר היה בהם אב, נחשבות לעיקריות יותר בענין תיקון ק"ל השנים, שהרי בהם כבר עסק באופן של תיקון בדרך 'עשה טוב', ולכן היו מ"ה שנים שנגד עצם השם כנ"ל. מה שאין כן פ"ה השנים הראשונות, שבהם רק תיקן את החטא באופן של 'סור מרע', הם כנגד התוספת על השם באופן אחוריים.

ובזה יתפרש מה שביקש יעקב אבינו "הבה את אשתי כי מלאו ימי", ומפרש רש"י "והלא קל שבקלים אינו אומר כן, שבוה עסק יעקב אבינו לתקן את הק"ל שנים של אדם הראשון, ולכן אמר את הדברים 'להעמיד תולדות', שיושלם מנין השם במילואו שהוא בחי' אב נשורש, יחד עם ההוספות בדרך אחוריים המכונים 'תולדות' של השם.

זכור ימות עולם:

די לאנגע

היסטאריע פון

כלל ישראל -

א פאלק מיט

גרויסע 'מדרגות'

א. ויגרשהו מגן עדן: חטא עץ הדעת האט געטוישט גאנץ אידישקייט פון 'מדרגות' אויף 'עשיה'

אן קיין התבוננות קען אויסזען אז 'מדרגות' איז א זייטיגע זאך | כאילו אידישקייט האט נישט קיין שייכות דערצו | כאילו אידישקייט איז בלויז 'יוצא געווען' אדער נישט 'יוצא געווען' | ווען מען קוקט אבער טיפער זעט מען אז גאנץ אידישקייט דרייט זיך ארום מדרגות | בעפאר חטא אדה"ר איז ער געווען א 'בעל מדרגה' | דערפאר איז ער געווען אין גן עדן - דער 'מקום התענוג' | נאכן חטא האט ער פארלוירן די מדרגות | ער איז געווארן א מענטש וועמען עס ציהט צו 'רע' | ער האט זיך שוין געדארפט מתגרר זיין און צווינגען צו רצון ה' | יעצט איז ער שוין שייך צו 'מיתה' פונקט ווי יעדער 'נברא'

ב. כל עם ה' נביאים: די גלאררייכע 'תקופת הנביאים'

דער עיקר נקודה פון 'מתן תורה' - אידן זענען געווארן העכערע מענטשן | זיי האבן אלע געשוועבט אין העכערע וועלט | דער יצה"ר האט דאס נישט אויסגעהאלטן | ער האט געארבעט דערקעגן מיט אלע כוחות | עס איז אים געלונגען צו מחטיא זיין אידן מיטן חטא העגל | אידן האבן פארלוירן אלע מדרגות | דער זוהמת הנחש איז צוריק | עס איז געבליבן א מולך פאר פילע יחידים - נבואה | די טויזנטער נביאים במשך א תקופה פון טויזנט יאר | זיי האבן געמוזט לערנען ביי א רבי'ן | א השראה פון אור ה' וועלכע האט גערעדט דורך זיי | די צוויי 'בתי מקדש' | דארט איז געווען אן אפגעשראטע השכינה | פון דארט האט יעדער איד געשעפט 'מדרגות' | פון דארט האט זיך צושפרייט 'שמחה' אויף דער וועלט | גאנץ אידישקייט דרייט זיך ארום אט דעם 'בית' | ווייל דער עיקר פון אלעס איז צו צוקומען צו 'השראת השכינה' | נאכן חורבן האט מען באקומען א זוהר הק' | דורכן לערנען זוהר הק' בקומען - קען מען צוקומען צו הויכע מדרגות | דער אר"י הק' איז דאס ממשיך און מרחיב | דער רמח"ל שטעלט זיך ארויס גאר גרויס אין דעם ענין פון קבלה | ער פרובירט צו ברענגען משיח בימינו

ג. ברי"ש גלי: דער עיקר אור הבעש"ט - ברענגען אידן צו העכערע מדרגות און השגות

דער פשוט'ער קיום תורה ומצוות - איז געווען אויך אן דעם אור הבעש"ט | דער חידוש פון אור הבעש"ט - אריינברענגען 'השראת השכינה' אין כלל ישראל אויף א גרויסן פארנעם | די תלמידי בעש"ט זענען געווען אפגענוען בעלי רוה"ק | זיי האבן געהאלטן ביי די מדרגות וואס דער מסילת ישראל רעכנט אויס אין פרק כו | זייערע מופתים און ישועות איז געווען א תוצאה פון זייער רוה"ק | זיי האבן מדרגות געווען די תלמידים אויף דעם דרך | זיי האבן געווען פון כוחות און דמיונות | זיי האבן געלייגט א שטארקן דרוש אויף שפלות און ענוה | זיי האבן גענומען בני עליה און אריינברענגט אין זיי די 'השראת השכינה' | זייער אור איז שוין די הכנה צו די גאולה הקרובה

א.

ויגרשהו מגן עדן: חטא עץ הדעת האט געטוישט גאנץ אידישקייט פון 'מדרגות' אויף 'עשיה'

נקודות:

דער ענין פון 'מדרגות' איז נישט בלויז א שיינער ענין, וועלכע איז נתחדש געווארן אין די לעצטערע דורות דורכן בעש"ט ותלמידיו. פון אנפאנג בריאה ביז ימות המשיח, איז דאס אלעמאל געווען דער עיקר נושא וואס האט געשאקלט די וועלט! אלץ האט זיך אלעמאל געדרייט ארום 'מדרגות'! ווייל די גאנצע תורה צילט און שטרעבט אנצוקומען צום אט דעם וואונטש

של עולם! דאס גיבט אונז צו פארשטיין פון וואס מען רעדט דא, וואס עס האט געמיינט אן 'אדם קודם החטא', וואס ער איז נישט געווען א פשוט'ער מענטש וועלכער טוט אלץ וואס מען האט אים געהייסן, נאר ער איז געווען א מענטש וועלכער איז ממש א מרכבה צום רבונו של עולם! א מענטש וועלכער איז א 'משכן' פאר די 'שכינה'!

ער האט אלץ געזען און געוואוסט

ווען מען קוקט אריין אין א דריטן מאמר חז"ל, שטייט דארט (חגיגה יב.): "אדם הראשון היה צופה ורואה מסוף העולם ועד סופו" - אדם הראשון האט געזען פון איין עק וועלט ביזן אנדערן עק וועלט! און דאס מיינט אויך ביזן 'סוף העולם' אינעם שטאנדפונקט פון 'זמן', אז ער האט געקענט זען ביזן ענדע פון דער וועלט 'בעתיד', ער האט געזען אלץ וואס וועט זיין ביזן סוף! אפגערעדט פון וואס עס שטייט פשוט אין חומש, אז ער האט גערעדט מיטן רבונו של עולם - וואס דאס איז בעצם די מדרגה פון 'נבואה' וואס אנדערע נביאים האבן אויך געהאט. און אזוי געפונט מען אין די מדרשים אן א שיעור 'מדרגות' וואס אדם הראשון האט געהאט. און ווי פארשטענדליך, די אלע מדרגות זענען נישט דער עיקר נקודה, נאר דאס זענען 'סימנים' אז ער איז א געטליכער מענטש! דאס זענען סימנים אז ער האט געהאט 'השראת השכינה', וואס דערפאר האט זיין פנים געלאכט, און דערפאר האט יעדער וועלכער איז געקומען אין זיין געגנווארט געשפירט, אז ער שטייט נעבן די שכינה.

ער האט נאטורליך געלעבט אויף אייביג אין גן עדן - א פלאץ פון געטליכע תענוגים

פון די אלע מדרשים נעמט זיך צוזאם א שטיקל בילד, אז דער צורה פון 'אדם הראשון קודם החטא' איז איינער וועלכער איז בכלל נישט געווען דא? איינער

ער וואלט געקענט לעבן אויף אייביג, און ווי נאר ער איז פארטריבן געווארן פון גן עדן - איז באלד גגור געווארן אויף אים א 'גזירת מיתה', וואס איז דער שייכות צווישן די צוויי ענינים?

בעפאר דער חטא איז ער געווען א 'בעל מדרגה'

אויב קוקט מען אן די גאנצע תורה - אן דעם באגריף פון 'מדרגות' - איז טאקע נישטא קיין הסבר אויף דעם מושג פון 'אדם הראשון בגן עדן', ווייל דער פשוט'ער 'קיום התורה' און 'לימוד התורה' קען מען אויך טון אינדרויסן פון גן עדן. אבער אויב מען קוקט אריין אין די ווערטער פון חז"ל, זעט מען אז דא האט זיך אלעס געדרייט ארום 'מדרגות'! און אזוי שטייט אין מדרש (ויקרא כ. כ): "עקבו של אדם הראשון מכהה לגלגל חמה" - דער קנעכל פון אדם הראשון, האט געלאכטן מיט אזא ליכטיגקייט, אז דער 'זון' איז געווען טונקל אנטקעגן דעם ליכטיגקייט! דאס טייטשט, אז 'אדם הראשון קודם החטא' איז נישט געווען בלויז א 'שומר תורה ומצוות', נאר ער איז געווען א מורא'דיגער 'בעל מדרגה'! זיין גאנצער גוף האט ממש געשיינט און געלאכטן מיט אן 'אור אלקי' - וועלכע האט פשוט פארטונקלט דעם 'גלגל חמה'! ער האט געהאט אזא מין רוחניות'דיגער אור האלוקות, אז ער האט ממש געלאכטן.

ער איז ממש געווען א 'מרכבה' צו די שכינה

ווען מען קוקט אריין אין א צווייטן מדרש, שטייט דארט (מדרש זוטא קהלת ה. י): "מיון שברא הקב"ה את האדם בקשו מלאכי השרת לומר לפניו שירה" - די מלאכים האבן זיך טועה געווען און געמיינט אז דער 'אדם' איז גאט אליינס, און זיי האבן זיך ממש געוואלט בוקן פאר אים, ביז ווען ער האט זיי געזאגט: "בואו נשתחוה ונכריעה נברכה לפני ה' עושינו" - איך בין נישט גאט, איך בין א 'נברא' וועלכער איז באשאפן געווארן דורכן רבונו

איז 'מדרגות' בלויז א לעצטיגער 'חידוש' אדער אלעמאל געווען א חלק פון אידישקייט?

דער מסילת ישראל שרים דא אין פרק כו רעדט ארום, אז דער עיקר תכלית וואו א מענטש קומט אן דורך עבודת ה' איז, אז ער ווערט א 'בעל מדרגה'. פון אויבנאויף קען זיך איינעם דוכטן, אז דער עיקר אידישקייט וועלכע מען האט גערעדט דורכאויס אלע דורות - איז געווען בלויז דער פשוט'ער 'קיום תורה ומצוות', און דער ענין פון 'מדרגות' איז בלויז א שיינער ענין, וועלכע איז נתחדש געווארן אין די לעצטערע דורות דורכן בעש"ט ותלמידיו. דערפאר וועט מען דורכגיין אביסל דעם כלליות'דיגן היסטאריע פון אידישקייט, פון אנפאנג בריאה ביז ימות המשיח, און מען וועט זיך איבערציגן ממש דאס פארקערטע, אז פון דעם רעדט די תורה איבעראל! דאס איז אלעמאל געווען דער עיקר נושא וואס האט געשאקלט די וועלט! אלץ האט זיך אלעמאל געדרייט ארום 'מדרגות'! ווייל די גאנצע תורה צילט און שטרעבט אנצוקומען צום אט דעם וואונטש, אז יעדער איד זאל זיין א דערהויבענער מענטש וועלכער לעבט אין די העכערע ספערן פון זעט מיט רוח הקודש.

וואס האט זיך געטוישט אין 'אדם הראשון' נאכן 'חטא'?

די תורה הייבט אן באלד אנהייב פרשת בראשית, אז דער רבונו של עולם האט באשאפן א מענטש און ער האט אים אריינגעלייגט אין גן עדן. און שפעטער ווען ער האט געזינדיגט - האט ער אים פארטריבן פון 'גן עדן'. וואס איז דאס דער 'גן עדן' אז עס איז אזוי גוט דארט צו זיין, און עס איז אזוי שלעכט צו ווערן פארטריבן פון דארט? און וואספארא שייכות האט 'גן עדן' מיט 'חיים נצחיים', אז ווילאנג אדם הראשון איז געווען אין 'גן עדן' האט ער נישט געהאט קיין שייכות צו 'מיתה' און

דער בית המקדש איז א מורא'דיגער 'יסוד' אין גאנץ אידישקייט; ווי מען זעט אין די גאנצע תורה, אז אלץ דרייט זיך ארום דעם בית המקדש! דער עיקר 'שכר' אויף 'קיום התורה' איז, אז עס וועט זיין א בית המקדש! און פארקערט, דער עיקר 'עונש' אויף 'הפרת התורה' איז, אז דער בית המקדש וועט חרוב ווערן – וואס פון דעם קומט ארויס 'גלות' און אלע צרות רחמנא ליצלן! דער עיקר 'השתוקקות' פון א איד די לעצטע צוויי טויזנט יאר איז, אז דער בית המקדש זאל שוין ווערן אויפגעבויעט!

וועלכער האט געשוועבט אין די העכערע עולמות און געווען דבוק אינעם רבונו של עולם מיט א געוואלדיגע דבקות - העכער פון אונזערע השגות. און דערפאר האט אים דער אויבערשטער אריינגעלייגט אין 'גן עדן' - וואס דארט איז געטליכער פלאץ, א פלאץ וואו עס פליסט נאכאנאנדע געטליכע 'תענוגים'! דארט איז א פלאץ וואו מען דארף נישט ארבעטן שווער, מען דארף זיך נישט צווינגען צו 'רוחניות' און מען דארף זיך נישט איינהאלטן פון 'חומריות', נאר עס ציהט פון זיך אליינס צו 'אלקות'! דארט איז דער נאטורליכער פלאץ וואו א געטליכער מענטש באלאנגט צו וואוינען! און ווילאנג ער איז געווען אין דעם גוטן פלאץ און מעמד - האט ער געלעבט 'חיים נצחיים' און עס איז נישט געווען שייך קיין 'מיתה', ווייל וויאזוי איז דען מעגליך, אז א

געטליכער מענטש זאל שטארבן? פונקט ווי עס איז נישט שייך קיין 'מיתה' ביי כביכול - אזוי איז נישט שייך קיין מיתה ביי דעם 'אדם' וועלכער איז דבוק אין אים און איז א מרכבה צו זיין שכינה! דער 'אדם קודם החטא' איז געווען א 'נצח'.

נאכן חטא איז ער געווארן א פשוט'ער ערליכער איד - אן קיין מדרגות

נאכדעם וואס אדם הראשון האט געזינדיגט, איז געשען איין זאך: ער האט פארלוירן אלע זיינע מדרגות! ער איז געווארן א פשוט'ער מענטש - אן קיין 'מדרגות'! דאס הייסט, ער האט שוין נישט געהאט דער 'דבקות' און 'השראת השכינה' וואס ער האט געהאט פריער, און אויטמאטיש האט ער

ב.

כל עם ה' נביאים: די גלאררייכע 'תקופת הנביאים'

גדול ממנו", דעריבער דארף מען האבן א רבי'ן אויך אויף דער נקודה, אז דער רבי זאל אים אויסלערנען וויאזוי זיך מתגבר צו זיין און איבערקומען אלע שוועריקייטן אויפן וועג. דערפאר האבן אלע נביאים געהאט רבי'ס וועלכער האבן געלערנט מיט זיי די סוגיא פון נבואה.

דער 'בית המקדש' - א פלאץ וואו די שכינה רוהט בקביעות

אין יענע תקופה, אויסער די מתנה פון 'נבואה' - וועלכע איז נישט ממש געווען 'שוה לכל נפש' - האט דער רבונו של עולם געגעבן נאך א גרויסע מתנה - וועלכע איז יא געווען 'שוה לכל נפש', דאס איז דער הייליגער בית המקדש - 'בית חיינו ותפארתינו', דער איינציגסטער פלאץ אויף דער וועלט וואו די שכינה האט גערוהט בקביעות. דארט איז געווען א הנהגה פון 'שלא כדרך הטבע', ווי די משנה רעכנט אויס (אבות ה, ה): "עשרה ניסים נעשו לאבותינו בזמן שבת המקדש היה קיים". אבער די מעלה פונעם בית המקדש איז נישט געווען די 'נסים', נאר דאס איז בלויז געווען א 'תוצאה'. דער עיקר מעלה פונעם בית המקדש איז, אז דארט איז געווען 'השראת השכינה' און אויטמאטיש, דארט וואו עס איז דא אן אפענע 'השראת השכינה' פירט זיך אויך אן אפענע הנהגה - וועלכע איז נישט געבונדן צו דער טבע'דיגער הנהגה.

גאנץ תורה ומצוות דרייט זיך ארום דעם בית המקדש

דער בית המקדש איז א מורא'דיגער 'יסוד' אין גאנץ אידישקייט; ווי מען זעט אין די גאנצע תורה, אז אלץ דרייט זיך ארום דעם בית המקדש! דער עיקר 'שכר' אויף 'קיום התורה' איז, אז עס וועט זיין א בית המקדש! און פארקערט, דער עיקר 'עונש' אויף 'הפרת התורה' איז, אז דער בית המקדש וועט חרוב ווערן - וואס פון דעם קומט ארויס 'גלות' און אלע צרות רחמנא ליצלן! דער עיקר 'השתוקקות' פון א איד די לעצטע צוויי טויזנט יאר איז, אז דער בית המקדש זאל שוין ווערן אויפגעבויעט! אלע מצוות וואס מיר זענען מקיים זענען בלויז 'צינונים', אז מען זאל נישט פארגעסן מקיים צו זיין די תורה בשעת ווען דער בית המקדש וועט ווערן צוריק אויפגעבויעט! די גאנצע 'שמחה' אין אידישקייט פון גאנץ כלל ישראל - האט מען אנגעשעפט פונעם בית המקדש! ווי עס שטייט (דברים יד, כה-כו): "וְהִלַכְתָּ אֶל הַמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר יִבְחָר ה' וְגו' וְשָׁמַחְתָּ אֹתָהּ וּבִיתָהּ". די שמחה פון די גאנצע וועלט איז געקומען פון דארט! ווי עס שטייט (תהלים מח, ג): "כִּי־נֶחַם נֶפֶשׁ מִשׁוֹשׁ כָּל הָאָדָם". עס איז נישטא אזא 'אהבה' וואס יעדער איד, וועלכער איז א געזונטער איד, האט געפערט ליב בעמקי נפשו - ווי די אהבה צום בית המקדש!

פאר א תקופה פון טויזנט יאר האט זיך געגאסן א 'שפע הנבואה' אויף אידישע קינדער

כאטש וואס כלל ישראל בכלליות איז אראפגעפאלן פון די מדרגות פון מתן תורה, און דער 'זוהמת הנחש' איז טאקע צוריק געקומען צו זיי - איז אבער געווען ביי אידן א גרויסע נושא פון 'נבואה'. אנגעהויבן האט זיך עס נאך אין די צייטן פון משה רבינו, וואס ער האט משה שטייט אין פרשת בהעלותך (במדבר יא, כה): "וַיְהִי כִנְהוּן עֲלֵיהֶם הָרוּחַ וַיִּתְּנָא וְלֹא יָסְפוּ". און דאס האט אנגעהאלטן א תקופה פון כמעט טויזנט יאר - ביז אנפאנג פון בית שני, וואס דאס איז געווען 'תקופת הנביאים', וואס דורכאויס די דאזיגע תקופה זענען געווען הונדערטער טויזנטער אידן וועלכע האבן געהאט משונה'דיגע מדרגות פון 'נבואה' - וואס דאס איז אסאך א העכערע מדרגה פון 'רוח הקודש', און מיר האבן נישט קיין השגה ווי הויך און ליכטיג דאס איז. זעט מען דא נאכאמאל, אז אידישקייט איז נישט באשטאנען בלויז פון 'טון', נאר עס האט זיך געדרייט ארום אסאך טיפערס און אינערליכס, יעדער האט געארבעט און משתוקק געווען אנצוקומען צו 'מדרגות'. ווייל כלל ישראל איז אן 'עם הנוחל מדרגות', דאס איז דער מציאות פון כלל ישראל, אז זיי זענען נישט קיין סיטעמאטישע מענטשן, נאר זיי האבן א ציאונג צו העכערס.

יעדער 'נביא' האט געהאט א רבי וועלכער האט אים אויסגעלערנט 'נבואה'

איינע פון די זאכן וואס מען געפונט שטארק ביי די נביאים איז, אז עס איז איבערגעגאנגען פון א 'רבי' צו א 'תלמיד'; ווי עס ווערט דערמאנט אין נ"ך דער מושג 'כבי הנביאים' - דאס זענען געווען די יונגע תלמידים, וועלכע האבן זיך געלערנט ביי זייערע רבי'ס די אופנים וויאזוי משיג צו זיין די נבואה. לדוגמא, אלישע איז געווען א 'תלמיד מובהק' אין נבואה פון אליהו הנביא. און אזוי זענען געווען צענדליגער 'חדרים' וואו מען האט געלערנט נבואה.

דער רבי האט אים מדרוך געווען און מחזק געווען אין אלע שוועריקייטן אויפן וועג

דער הסבר איז, אז אויף 'מדרגות' דארף מען אויך האבן א רבי! ווייל עס איז פארהאן א גאנצער 'לימוד' וויאזוי מען ארבעט אויף מדרגות, וויאזוי מען נעמט אן מדרגות, און אזוי ווייטער. בפרט לויט ווי מען האט גערעדט, אז ווען איינער האט די ריכטיגע כוחות און ער הייבט אן צו גיין אויף דעם וועג פון ווערן א 'בעל מדרגה' - פארלייגט זיך דער יצר הרע גאר שטארק אים אפצוהאלטן; ווי עס שטייט (כנהגב): "כל הגדול מחברו יצור

מעמד הר סיני - דאס אידיש פאלק איז אן 'עם הנביאים'

דורות זענען דורכגעלאפן, עס זענען געווען אסאך רשעים און ווייניג צדיקים, אבער צו די מדרגות פון 'אדם קודם החטא' האט קיינער נאכנישט זוכה געווען. ביז עס איז דורכגעגאנגען אויף כלל ישראל א גאנצער זיכך פון 'גלות מצרים', און אידן זענען ארויסגעקומען פון דארט און צוגעקומען צום 'מעמד הנבחר'. פון וואס באשטייט די גרויסקייט פונעם 'מעמד הנבחר'?! זאגט דער פסוק (תהלים כב, ו): "אֲנִי אֲמַרְתִּי אֱלֹקִים אֲתָם - עֵטֶץ זַעֲנַט גִּעוּוֹעַן דֹּמָה לְאֱלֹקִים! עֵטֶץ הָאֵת נִישַׁת גִּעְהָאֵת קִיין גִּזְרִית מִיתָה! און ווי די גמרא זאגט (שבת קמז): "על הר סיני פסקה זוהמתו" - דער 'זוהמא' וואס דער אדם האט באקומען נאכן 'חטא', וואס דאס איז געווען א 'מסך המבדיל' צווישן אים מיטן רבונו של עולם, דאס האט אים נישט געלאזט ווערן קיין שלימות'דיגער מרכבה צום רבונו של עולם - אט דער 'זוהמא' איז בטל געווארן! דער 'אדם' איז צוריקגעקומען צו די גרויסע 'מדרגות' פון 'קודם החטא' - וואס דאס איז דער סוד פון די 'קולות וברקים' און די אלע מורא'דיגע גילויים וואס זענען געווען ביים מעמד הנבחר.

פערציג טעג שפעטער האבן מיר אלעס פארלוירן

למעשה, האט די סטרא אחרא זיך אריינגעלייגט מיט אלע כוחות צו ברענגען דערצו אז אידן זאלן דורכפאלן מיטן חטא העגל - וואס דורכדעם איז צוריקגעקומען דער 'זוהמת הנחש', און מען האט פארלוירן די הויכע מדרגות; ווי דער פסוק זאגט (שמות לג, ו): "וַיִּתְּנָלֹו בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים מִהָרָב". און ווען נישט וואס די סטרא אחרא איז מצליח דעמאלט מחטא צו זיין דעם כלל ישראל - וואלט שוין לאנג געווען דער 'תיקון השלם' און מיר אלע וואלטן געווען 'בעלי רוח הקודש'. ווייל ביי מתן תורה איז ממש געווען די גרעסטע דוגמא פון 'אדם הראשון קודם החטא'; ווי חז"ל זאגן (תענית כו:): "וביום חתונתו - זה מתן תורה". און אט דער שלימות וואס איז געווען ביי מתן תורה, אז עס איז געווען א מצב פון 'פסקה זוהמתו' - האבן מיר נישט געהאט אפילו אין בית המקדש אויך נישט.

(כאטש וואס די חז"ל זאגן אויפן בית המקדש: "וביום שמחת לבו - זה בנין בית המקדש", אבער דער שלימות פון בית המקדש וואלט געווען, טאמער עס וואלט געקומען נאך א 'מעמד הנבחר' - אן קיין 'חטא העגל' און 'שכירת הלוחות' אינצווישן. אבער וויבאלד עס איז געקומען נאך א קלקול אינעם 'יום חתונתו', האט עס אודאי אויך מקלקל געווען אינעם 'יום שמחת לבו').

יעדער איד האט באקומען פונעם בית המקדש 'מדרגות' - יעדער לפי ערכו

דא זעט מען נאכאמאל די וויכטיגקייט און גרויסקייט פון 'מדרגות'. ווייל דער גרויסער 'בית המקדש' - וועלכער איז אזא 'יסוד' ארום וואס גאנץ אידישקייט דרייט זיך - האט מען נישט געדארפט כדי צו פראקטיצירן בלויז טרוקענע אידישקייט, דאס האט מען געקענט טון אויך אן קיין בית המקדש, נאר דער בית המקדש האט געדינט אלס פלאץ פון וואנעט מען האט זיך פשוט אנגעשעפט מדרגות! יעדער איד האט באקומען מדרגות אין בית המקדש לפי זיין מדרגה, די 'בני הנביאים' האבן דארט באקומען 'נבואה', די 'בני עליה' האבן דארט באקומען 'דבקות' און 'רוח הקודש', און דער פשוטער איד האט דארט באקומען מדרגות פון 'אהבה' און 'יראה', וועלכע האבן אים דערהויבן גאר הויך! ווען א איד רעדט פון 'ציון' און 'ירושלים' דארף זיך אים פשוט גיסן טרערן פון בענקשאפט! ווייל דארט ליגט אונזער גאנצע הארץ! דארט איז דער מקום וואו מען באקומט א 'צורת אדם' וויאזוי אן 'אדם' דארף אויסזען! דארט איז ווי אן 'עולם הנשמות'! דארט איז דער מקום פון 'השראת השכינה'!

דער 'ספר הזוהר' איז דער טרייסט אויפן 'חורבן בית המקדש'

נאכן חורבן בית המקדש איז כלל ישראל געווען זייער צובראכן און צודרוקט - נישט האבנדיג דעם קוואל פון 'שמחת הלב', דער מקום וואו די נשמה איז געווארן דערהויבן צו העכערע מדרגות. האט דער רבנו של עולם אראפגעשיקט אויף דער וועלט א נייע התגלות פון תורה, וואס דאס איז דער 'ספר

הזהר' וואס רבי שמעון בר יוחאי האט מגלה געווען. דאס הייסט, כאטש די וועלט איז נישט געווען ראוי פאר א 'בית המקדש' - וואו עס האט זיך געגאסן א השפעה פון 'השראת השכינה' אויף יעדן וועלכער איז אריינגעקומען אהין - איז אבער די וועלט נאכאלץ געווען ראוי אויף אזא סארט השפעה אין תורה, וואס עס גיסט זיך נישט פון זיך אליינס, נאר יעדער מענטש דארף אליינס עוסק זיין און זיך אריינלייגן דערין מיטן גאנצן הארץ און נשמה, ביז עס פועלט אויף אים א העכערקייט. אבער דער וועלכער איז זוכה דערצו - באקומט גאר א שטארקע דוגמא וויאזוי אידן האבן אויסגעזען אין בית המקדש!

רשב"י קומט מאכן 'בני עליה'

אין אנדערע ווערטער: 'תורת הנגלה' זאגט פארן איד, וואס ער דארף יא טון אדער נישט טון. 'תורת הנסתר' זאגט פארן איד, וואס עס 'פאסירט' ווען ער טוט יא אדער נישט. **רבי שמעון בר יוחאי איז מגלה דעם 'סוד הנעלים' - וואוהין א איד דארף צילן און שטרעבן אנצוקומען דורך זיין 'קיום התורה ומצוות'!** און דערפאר זאגט רבי שמעון (סוכה מה): **"ראיתי בני עליה והן מועטים, ואם שנים הן אני ובני הן"** - אויב איז דא בלויז צוויי 'בני עליה' איז דאס איך און מיין זון. ווייל דער גאנצער ענין פון רבי שמעון בר יוחאי איז געווען, צו זיין א 'בן עליה' מיט 'מדרגות', און נישט בלויז א פשוטער ערליכער איד.

די חבורה פונעם אר"י הק' אין צפת - א 'מעין' פון 'בית המקדש'

שפעטער איז געקומען דער אר"י הק' ותלמידיו, און זיי האבן פארברייטערט דעם לימוד פון 'תורת

ג.

בר"ש גלי: דער עיקר אור הבעש"ט - ברענגען אידן צו העכערע מדרגות און השגות

וועלכע סארט מעשיות זענען דאס מערסטע מגדיר דעם מהות פון תלמידי הבעש"ט?

מען דארף אביסל אפטייטשן וואס דאס מיינט 'תלמידי בעל שם'. אז מען וועט פרעגן איינעם: "וואס איז געווען די גרויסקייט פון די תלמידי בעל שם?"! איינער וועט ענטפערן: "זיי האבן געפראוועט מורא'דיגע מופתים, ממש 'שלא כדרך הטבע'!". א צווייטער וועט ענטפערן: "זיי האבן געציטערט פונעם אויבערשטן יעדע רגע!". אבער ביידע האבן נישט געענטפערט די 'נקודה'. ווייל דער עיקר דגוש פון תלמידי בעל שם איז: **זיי זענען געווען 'בני עליה' וואס די שכינה האט גערוהט אויף זיי! זיי זענען געווען א 'בית המקדש מעט'!** מען קען דערציילן אסאך מעשיות פון די תלמידי בעל שם, מען קען דערציילן פון זייערע מופתים, מען קען דערציילן פון זייערע מעשים טובים, אבער די מעשיות וועלכע זענען דאס מערסטע מגדיר זייער מהות - זענען די מעשיות וועלכע מען דערציילט איבער זייערע משונה'דיגע מדרגות און 'השראת השכינה'.

א מעשה וועלכע דערציילט איבער די 'השראת השכינה' וועלכע האט דארט געהערשט

א דוגמא: מען זאגט נאך, אז ביים רבי'ן פון לובלין זענען געווען פינף הונדערט 'בעלי רוח הקודש'. דאס הייסט, אז דארט איז געווען א חדר, וואס עס האט זיך געגאסן 'רוח הקודש' בשפע! נישט אומזיסט האט דארט געהערשט אזא געוואלדיגע שמחה, אז דער צאנזער רב האט געזאגט: "ווען מען האט אנגעהויבן 'הודו' ביים רבי'ן פון לובלין, האבן די ווענט געטאנצט פאר שמחה! וואס הייסט געטאנצט? טאקע געטאנצט!". ווייל דארט איז געווען א קליין 'דוגמא' פון בית המקדש! פונקט ווי דער בית המקדש איז געווען 'משוש כל

הנסתר', זיי האבן מגלה געווען פרישע גילויים און שמות הקודש. עס איז טאקע נישט געווען א גילוי וועלכע האט דעמאלט אריינגענומען גאנץ כלל ישראל, כמעט קיינער האט נאך דעמאלט נישט געוואוסט פונעם אר"י הק', אבער על כל פנים דארט אין צפת האט זיך ממש געוואלגערט 'רוח הקודש', 'גילוי אליהו' און נאך משונה'דיגע מדרגות. מען קען זאגן, אז אין יענער תקופה פונעם אר"י הק', ווען די גאנצע חבורה האט געוואוינט צוזאמען אין צפת עיה"ק - איז דארט געווען א 'מעין' פונעם 'בית המקדש'! און עס איז ידוע, אז ער וואלט געקענט ברענגען משיח'ן - ווען מיר וואלטן זוכה געווען.

דער רמח"ל מיט זיין חבורה האבן שטארק געארבעט צו ברענגען משיח

שפעטער איז געקומען דער הייליגער בעל שם טוב, וואס בימיו האט זיך אנגעהויבן א נייער גילוי פון 'מדרגות'; ווי מען וועט מארן זיין איבער דעם. אבער איידער מען רעדט באריכות פונעם בעל שם טוב, דארף מען אנמערקן, אז דער הייליגער רמח"ל וועלכער איז געווען א ביסל פריער איידער דעם זמן פונעם 'התגלות הבעל שם' - האט אויך שטארק געארבעט אויף די גילויים פון 'סודות התורה' און 'רוח הקודש'. ער איז געווען פון די גאר גרויסע מקובלים, און ער האט געהאט א 'מגיד' - א נשמה וועלכע איז געשיקט געווארן 'מן השמים' - וואס ער האט אים מגלה געווען העכערע גילויים פון אויבן. ער האט געהאט א הייליגע חבירא ארום זיך, און זיי האבן צוזאמען עוסק געווען אין 'דו"ן דאורייתא', און פארארבעט מעשים צו ברענגען משיח.

פאר אידן 'שלא כדרך הטבע', ווען זיי האבן געלאזט פאלן א ווארט - איז דאס נישט געגאנגען לריק, יעדעס ווארט זייערע איז מקוים געווארן בשלימות, זיי זענען נענה געווארן מיט זייערע תפילות, וכדומה. אבער מען דארף אלעמאל געדענקען, אז דאס אלעס זענען בלויז 'ענפים' און 'סימנים' - וועלכע קומען ארויס פונעם 'שורש השרשים' וועלכע רופט זיך 'השראת השכינה'.

אין די ערשטע דורות איז אלעס געגאנגען 'בדרך רבי ותלמיד'

ביי די פארצייטישע תלמידי בעל שם איז נישט געווען דער מושג פון 'חסידים' וועלכע ווארעמען זיך ביים רבי'ן - נאר פון 'תלמידים' וועלכע לערנען זיך ביים רבי'ן. (דער מושג פון 'חסידים' וועלכע ווארעמען זיך ביים רבי'ן, איז צושטאנד געקומען אין די שפעטערע דורות, וואס דער 'ירידת הדורות' האט גורם געווען אז עס בטל געווארן דער ענין פון 'תלמידים' און עס געווארן א מושג פון 'חסידים'). מען וועט קיינמאל נישט הערן דערציילן, אז דער ראפשיצער רב איז געווען א 'חסיד' פונעם רבי'ן פון לובלין, נאר אז ער איז געווען א 'תלמיד' פונעם רבי'ן פון לובלין. ווייל פונקט ווי בימי הנביאים זענען געווען 'חזירים' פון 'בני הנביאים' - וועלכע זענען געווען 'תלמידים' וועלכע האבן געלערנט פון די נביאים די אופנים וויאזוי משיח צו זיין די נבואה - אזוי איז געווען ביי די תלמידי בעל שם, אז עס זענען געווען גאנצע 'חבורות' פון 'תלמידים', וועלכע האבן זיך געוויינט ביי זייערע רבי'ס, און האבן מקבל געווען א 'דרך' און א שפיץ 'נקודה' אין עבודת ה' - וועלכע פירט צו די ריכטיגע 'מדרגות'. און זיי האבן טאקע מצליח געווען אויף א געוואלדיגן אופן, זייער עבודת ה' איז

נקודות:

'תורת הנגלה' זאגט פארן איד, וואס ער דארף יא טון אדער נישט טון. 'תורת הנסתר' זאגט פארן איד, וואס עס 'פאסירט' ווען ער טוט יא אדער נישט. רבי שמעון בר יוחאי איז מגלה דעם 'סוד הנעלים' - וואוהין א איד דארף צילן אנצוקומען דורך זיין 'קיום התורה ומצוות'!

~

אז מען וועט פרעגן איינעם: "וואס איז געווען די גרויסקייט פון די תלמידי בעל שם?!"! איינער וועט ענטפערן: "זיי האבן געפראוועט מורא'דיגע מופתים, 'שלא כדרך הטבע'!". א צווייטער וועט ענטפערן: "זיי האבן געציטערט פונעם אויבערשטן יעדע רגע!". אבער ביידע האבן נישט געענטפערט די 'נקודה'. דער עיקר דגוש פון תלמידי בעל שם איז: זיי זענען געווען 'בני עליה' וואס די שכינה האט גערוהט אויף זיי! זיי זענען געווען א 'בית המקדש מעט'!

געווען ממש א העכערע עבודה, און זיי זענען צוגעקומען צו גאר הויכע מדרגות און השגות אלוקות.

געוויינט בכיות נוראות - ער קען נישט אָן א רבי'ן

איך האב געהערט א מעשה פונעם רב זכרונו לברכה - וואס פון דער מעשה זעט מען, ווי וויכטיג עס איז צו האבן א רבי אין עבודת ה': נאך דער הסתלקות פונעם מאור ושמש, איז זיין זון - דער גוטער איד פון ניישטאדט געווען ממש א פארלירענער, אז ער איז געבליבן אָן קיין רבי. (נשעת ווען דער רב האט דערציילט די מעשה, האט ער זיך אפגעשטעלט ביי דעם און אונטערגעשטראכן: "אזוי האבן אריס געזען די פארציטישע עובדי ה' אז זיי איז נישט געווען קיין - נישט צו האבן א רבי'ן? ווי קען מען זיין אן א רבי?"). דער גוטער איד האט שטארק געוויינט צום אויבערשטן, אז ער זאל זוכה זיין צו טרעפן א רבי'ן, ביז דער טאטע, דער מאור ושמש איז אים געקומען אין חלום און אים געהייסן פארן קיין ראפשיץ. די מעשה האט אן אריכות, אבער די אונטערשטע שורה איז געווען, אז ווען דער גוטער איד האט זיך געזעענט, האט אים דער ראשפיצער רב געזאגט: "ווען א איד שטעלט זיך דאווענען שמונה עשרה, קומט דער בעל דבר און פילט אים אָן גאנצע קעשענעס מיט מדרגות... אויב איז ער א נאָר, קלאפט ער זיך א בויך און פרייט זיך מיט די מדרגות. אויב איז ער א חכם - שאקלט ער זיך אויס אלע קעשענעס פון אלע מדרגות, און ער וויינט זיך גוט אויס 'השיבנו אבינו לתורתך!'"

אויסגעלערנט וויאזוי מען נעמט אן 'מדרגות'

מען דארף פארשטיין, אז ווען די צדיקים האבן גערעדט פון 'מדרגות' - האבן זיי נישט געמיינט 'שפירן' א טעם אין א נשמת... 'מדרגות' האט ביי זיי געמיינט העכערע לווים מן השמים, א שטייגער ווי די גמרא דערציילט (תענית כא:): "הוי' שלחו ליה שלום ממתיבתא דרקייעא". און דאך האט ער אים אויסגעלערנט, אז אפילו ווען די ביסט זוכה צו אזעלכע מורא'דיגע מדרגות, דארפסטו פווישן זיין צי איז דאס נישט 'מעשה בעל דבר' וועלכע ער וויל אז דו זאלסט זיך פרייען מיט דער מדרגה און בלייבן שטיין ביי דעם! ער וויל פשוט, אז דו זאלסט זיין אן 'עומד' און נישט קיין 'הולך'! דער יצר הרע וויל, אז דו זאלסט זיין א 'בעל מדרגה' און נישט קיין 'עובד השם'! דעריבער, שאקל זיך אפ פון אלע מדרגות און זיי פשוט אן עובד ה' וועלכער האט נאכנישט אנגעהויבן בארייזשן! שטיי און ווייז צום רבונו של עולם 'השיבנו אבינו לתורתך וקרבנו מלכנו לעבודתך'. דאס ווייזט אונז ווי וויכטיג מען דארף האבן א הדרכה פון א רבי'ן. ווייל זיין קען ער זיך מורא'דיג טועה זיין און אונזערפארן פונעם רבי'ס ריטגילן דרך. דער רבי גיבט טאגטאג אויף אים אז איז אים מדרג' אין די יסודות החסידות, אז ער זאל וויסן וויאזוי אן אנצונעמען מדרגות און זיך נישט נארן.

אפילו אפענע בעלי רוח הקודש דארפן האבן א רבי זיך נישט צו נאָרן

דער רבי פון לובלין האט געזאגט: "ווען אונז זענען געקומען צום רבי'ן ר' אלימלך, זענען מיר געווען אפענע 'בעלי רוח הקודש'! און דער רבי ר' אלימלך האט מיט אונז געארבעט - אזוי ווי מען ארבעט מיט א דעמבענעם האלץ!". (פאראייניגט ווען מען פלעגט הייבן מיט האלץ, איז אמאל געווען א פייסט שטיק האלץ, וואס האט זיך נישט אנגעקאפט דאס פייער אין דעם, דאס האט מען גערופן א דעמבענעם האלץ, און מען האט דאס געדארפט אסאך צוהאקן און צוהאקן, ביז ווען דאס פייער האט זיך געקענט אנקאפן דעריין). דאס הייסט, אז כאטש זיי זענען שוין געווען אפענע 'בעלי רוח הקודש', האבן זיי געמוזט האבן א רבי'ן וועלכער זאל שווער ארבעטן מיט זיי! ער זאל זיי האקן און זעצן, ביז זיי וועלן אנקומען צו דער ריכטיגער נגודה אין עבודת ה', אז זיי זאלן זיין ריכטיגע 'בני עליה' און זיך נישט נאך אין די מדרגות.

דער אור הבעש"ט איז נתפשט געווארן איבער דער וועלט - הכנה לימות המשיח

אינעם פון די גרויסע חילוקים צווישן דעם גילוי פון רבי שמעון בר יוחאי און ר' יוחאי הק' - ביזן גילוי פונעם בעל שם טוב ותלמידיו איז, אז דער גילוי פון רבי שמעון בר יוחאי איז נישט געווען קיין 'נחלת הכלל', נאר אלץ וואס ער האט מגלה געווען איז צוגעגאנגען 'בדרך סוד' בלויז פאר די חבדי'א. און עס האט געדויערט הונדערטער יאר, ביז ווען דער זוהר הק' איז נתגלה געווארן פאר כלל ישראל. אזוי אויך, דער גילוי פונעם אר"י הק', איז אויך געווען אויף זייער א קליינעם פארנעם. אבער דער גילוי פונעם בעל שם טוב הק' איז באלד געווארן א 'נחלת הכלל'; דער נקמה שם דער האט געקאט שטענדיגער תלמידים 'בעלי רוח הקודש', און אינעם געווענדיגן דור - ביים מגיד - איז דאס שוין געווען אויף נאך א גרעסערן פארנעם, און ביים דריטן דור, ווען די תלמידי המגיד זענען אליינס געווארן רבי'ס - זענען שוין געווען אסאך 'בעלי מדרגה', וועלכע זענען אלע אנגעקומען דורכן 'דרך הבעל שם טוב'. הגם עס זענען נאכאלץ געווען אסאך מתנגדים - אפילו גאר ערליכע אידן, און עס איז נישט נתגלה געווארן ממש פאר די גאנצע וועלט; ווי עס וועט זיין אין משיח'ס צייטן, אבער על כל פנים, עס איז געווארן א 'נחלת הכלל'. און דאס ווייזט קלאר, אז דער 'התגלות הבעל שם טוב' איז געווען א הכנה צו 'מות המשיח', ווייל די וועלט איז דעמאלט געשטאנען זייער נאנט צו דער אולה! און אויב מען וואלט זוכה געווען - וואלט דעמאלט משיח געקומען! ווייל דורכדעם וואס כלל ישראל האט א קשר צו משיח'ס ענין - איז דאס גופא מהכרח 'מות המשיח'!

הרה"ק בעל 'צבי לצדיק' מבלאזוב זי"ע

סוף הפיוט בחלק המתחיל 'למקדשך טוב',
התחיל לשורר ולפרש את הזמר לעצמו
בשפת 'אידיש' המדוברת, וכך המשיך
לשורר עד סוף הזמר בהתעוררות נפלאה.

כאשר גמר הרה"ק מבלאזוב לשוור הבחין בכנדרו העומד מרחוק ומביט עליו, קרא אליו בחביבות: 'זוער איז דארט? ישראל'קע?' (מי זה שם? ישראל'קע?) והזמינו להיכנס אל חדרו פעימה, והתחילו לשוחח לפניו ההתלהבות גדולה של קדושת השב"ק. ובתוך דבריו הניחה על הנרות בהתרגשות: 'די לעכט זאגן עדות אז היינט איז שבת! זעסט נישט? ווי די לעכט צאנגען און זאגן עדות אז היינט איז שבת!' (הרי הנרות אומרים עדות שהיום הוא שבת! וכי איך רואה? שהנרות כוערים ואומרים עדות שהיום שבת!), ואחר כך התבסס ואמר: 'מען גייט מיר איינערדן' מ'עין עולם הבא יום שבת מנוחה', אז שבת איז נאר א מעין פון עולם הבא?! איך וואונטש מ'ן נישט קיין בעסערער עולם הבא ווי דער טעם וואס איך שפיר יעצט!' (הולכים לפתוח אותי כי מעין עולם הבא יום שבת מנוחה, ששבת הוא רק מעין של עולם הבא! אז אני מאבד לעצמי עולם הבא טוב יותר מן הטעם שאני מרגיש עכשיו!). ואכן כ"ק מ'ן רבינו בעצמו היה נוהג לפרש 'מעין' - הוא - עולם הבא, יום שבת מנוחה, אשר העולם הזה אינו אלא 'מעין' של יום השבת ונהוג העבא דרך המאמר דא' בספה"ק בית אהרן לפרש בזה, שהשב"ק היא 'מעין' ומקור לעולם הבא.

הרה"ק בעל 'צבי לצדיק' מבלאזוב היה נוהג לעיתים לקרוא בתורה בשב"ק, וכאשר קרא בתורה היה עושה זאת בקול גדול ובהתלהבות אש קודש, והיה זה 'פסק' גדול אצלו. פעם אחת היה בשב"ק יחד עם הרה"ק רבי ישראל מסטאלין זי"ע - ה'ינוקא', והרה"ק מבלאזוב קרא בתורה באותה שבת. אחר קריאת התורה נגש הרה"ק מבלאזוב לכבד את הרה"ק ה'ינוקא' בתפלת מוסק, הסתובב סביב ה'ינוקא' אליו והניח את ידיו הק' על כתפו, ואמר: 'דאוונט איר מוסק' (התפללו אתם מוסק). אחר התפלה התבטא למקורביו ואמר, כי באמת לא התכוין דוקא שהרה"ק מבלאזוב יתפלל מוסק לפני העמוד, אבל אמר: 'איך האב געוואלט לייגן א האנט אויף אזא הייליגע פלייצע נאך אזא הייליגע ליינען' (רציתי להניח יד על כתף קדושה כזאת אחר קריאת התורה קדושה כזו), ולכן מצא אמתלא להניח יד על כתפיו באמרו לו כי יגש לפני העמוד.

• פעם אחת בהיות הרה"ק מבלאזוב אצל חתנו הרה"ק מראזוואדוב זי"ע, כיבדו אותו להתפלל מוסף לפני העמוד. והיה באמצע חזרת הש"ץ הבחין הרה"ק מראזוואדוב באיזה אברך היוצא החוצה, הלך וניגש אליו ואמר לו בהתרגשות: 'דו הערסט' ניגשט! פערל פון מויל'! (אני) שומע! שומעים פנינים מפיו.)

ידיד לפרש בלשון קדשו, כי יש כוונות של שמוה"ק מיוחדים לכיון בעת מוסף של שב"ק והם מכונים 'מרגלאין' (מרגליות), ועל כך אמר הרה"ק מראזוואדוב ששומעים 'פנינים' אלו מתגלגלים בפיו של חתנו הק'.

- כ"ק מרן רבינו ז"ע היה נכדו של הרה"ק בעל צבי לצדיק מבלאזוב ז"ע, כי היה חתן בנו הרה"ק בעל 'קרן ישועה' מריבאטיטש ז"ע. פעם ביום שביק בעת שמחת קידושא רבא של אחד מנכדי כ"ק מרן רבינו, הגיע גיסו של רבינו כ"ק האדמו"ר רבי ישראל מבלאזוב וצ"ל להשתתף בשמחה. והתחילו לשוחח יחידי אודות זקנים ה' בעל צבי לצדיק, באותה שיחה סיפר האדמו"ר מבלאזוב את המעשה הבא:

בחצרות הק' דינו ובלאזוב היה 'עסק'
גדול בכל ליל שב"ק מן הזמר "י-ה רבון",
שהיו משוררים אותו בהתעוררות גדולה
בניגון המקובל מפי הרה"ק בעל בני יששכר
זי"ע, והיו מכנים את הזמר בשם 'רבון
עלם'. וסיפר האדמו"ר מבלאזוב כי בשבת
בראשית לא היה זקנו הק' משורר את
הזמר 'רבון עלם', אלא היה רגיל לומר: 'די
וואך דארף מען נישט זינגען רבון עלם, די
תורה הקדושה איז אליינס מעיד "בראשית
ברא אלקים את השמים ואת הארץ", דארף
מען נאך זאגן רבון עלם ועלמאי' (בכובע זה
אין ציכנס לשורר רבון עלם, הרי התורה הקדושה בעצמה
מביעה "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ",
ציכנס עוד לשורר רבון עלם (ועלמאי').

בשבת אחר כך, שב"ק פרשת נח, גם כן לא היה משורר 'רבון עלם', והיה הרה"ק ממלאומו אומר: 'זינגען רבון עלם? עה? ווי קען מען זינגען רבון עלם? דער רבונו של עולם האט באשאפן א וועלט, און ער האט עס דערנאך חרוב געמאכט, עה' (לשורר רבון עלם? עה? וכי ואיך ביילט לשורר רבון עלם? הרבנו של עולם? ברא עולם, אחר כך החריבו, עה).

אכן בשבת שלאחריה, בפרשת לך לך, פתח הרה"ק מבלאזוב ואמר: "די וואך שטייט אין די פרשה "ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה", אַ מַתְּיָה! ס'קומט אַ פסח אויפ'ן וועלט! אַ מַתְּיָה! איצט קען מען יונגען רבון עולם!" (בוה השבוע כחוב בפרשה יעבדום וענו אותם ארבע מאות שנה", אַ מַתְּיָה! מגיע פסח על העולם! אַ מַתְּיָה! כעת יכילום לשורר רבון עולם!), ואכן היה משורר את הזמר בהתעוררות והתלהבות גדולה. נאפשר סיפור זאת האדמו"ר מבלאזוב לפני כ"ק רבינו, והזכיר את הפסוק שנקט זקנים הק': "ועבדום וענו אותם", עצר אותו כ"ק רבינו והגיב בנוסף של קפידא: "יֵא יא! אַ מַתְּיָה! אַ מַתְּיָה! להוציא מן המשמעות כאלו הוא שמח עם השעבוד".

הוסיף האדמו"ר מבלאזוב וסיפר אל כ"ק רבינו, אשר פעם באחת מן השבתות הגדל כאשר ראו זימור קינו בעת השיש' את ה'רבן עלם', חשב לעצמו וי' יתכן הדבר שיעבור ליל שב'י, וזקני הק' יתחברו רבון עלם'?! והחליט בדעתו כי ודאי משורר זאת הרה"ק מבלאזוב בביתו לעצמו. והסכים על הדבר יחד עם חברו הקרוב הרה"ק ר' מאטעלע שפאלטער זצ"ל, הדיין דסאגנו, וגמרו בדעתם לעקוב אחר הרה"ק מבלאזוב לראות מה יעשה בדבר. וכאשר חשבו כך אכן ראו, כי הרה"ק מבלאזוב נכנס לחזרו בביתו, והתיישב ליד התורה, והתחיל לשורר 'רבון עלם' בפני עצמו בבכיות עצמות. וכאשר הגיע אל